

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ต่างเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อย่างไรก็ตามในบรรดาทักษะทั้งสี่ ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีบทบาทสำคัญ และมีความจำเป็นมากที่สุดต่อความเป็นอยู่ของคนเราในปัจจุบัน ไม่ว่าคนๆ นั้นจะอยู่ในแวดวงอาชีพหรือแวดวงการศึกษา ในขณะที่ภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ในประเศไทยนั้น ไม่ได้ใช้เป็นภาษาพูดหรือภาษาราชการ โอกาสที่คนไทยส่วนใหญ่จะได้พูดคุยกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมีน้อยมาก ทักษะการฟัง-พูด รวมทั้งทักษะการเขียนแทบจะไม่ได้ใช้ ทักษะที่มีโอกาสใช้มากที่สุดก็คือการอ่าน เช่น ใช้ในการอ่านเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือ ตำราเรียน ประกาศ ฉลาก คำแนะนำวิธีใช้สินค้า ผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ เครื่องจักรต่างๆ เป็นต้น (สุธิดา ศิริพงศ์, 2542) โดยเฉพาะการอ่านเนื้อเรื่องจากบทความนั้นจำเป็นต้องนำความรู้ที่ได้เรียนมาทั้งหมด อาทิ คำศัพท์ จำนวน โครงสร้างไวยากรณ์ ตลอดจนการแปลความนำมาใช้ในทักษะเดียวกัน

แม้ว่าทักษะการอ่านจะมีความสำคัญ การสอนทักษะการอ่านในระยะที่ผ่านมาเน้นการอ่านออกเสียง แปลคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค โดยที่ผู้สอนให้เนื้อเรื่องมาอ่านพร้อมกับคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยมีคำถามแบบให้เติมคำให้ตอบเองและแบบมีคำตอบให้เลือกซึ่งเป็นการเน้นที่จะทดสอบความเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากกว่าที่จะพัฒนาการอ่านให้มีประสิทธิภาพ (Johnson and Morrow, 1981 อ้างใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532 หน้า 84) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านภาษาอังกฤษพบว่า เด็กไทยส่วนใหญ่ยังมีระดับความสามารถในด้านการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ และการที่ผู้เรียนส่วนมากยังขาดความสามารถในทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจอยู่นั้น อาจจะเป็นเพราะยังขาดวิธีการหรือเทคนิคที่เหมาะสมในอันที่จะช่วยให้ผู้เรียนอ่านอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น (เรวดี, 2533 อ้างใน สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540) นอกจากนี้ สุรเดช นิธิสุนทร (2536) ที่ได้ระบุสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

ในการอ่านและสร้างความหนักใจให้นักเรียนคือ การไม่เข้าใจศัพท์ สำนวน และโครงสร้างไวยากรณ์ การตีความจากประโยคหรือแปลประโยคไม่ค่อยได้โดยไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นตรงไหนก่อนตรงไหนหลัง การอ่านเนื้อเรื่องไม่เข้าใจ รวมถึงการไม่เข้าใจลักษณะคำถามต่างๆ ที่ถามจากเรื่องที่อ่าน

นอกจากนี้ Hayes (1991) กล่าวว่าปกติแล้วผู้เรียนที่ผ่านการเรียนระดับประถมศึกษาไปสู่ระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่าขึ้นไป ส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษเพราะเรื่องที่ให้อ่านมีความยากเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับต้นกับระดับสูงจะมีความแตกต่างกันในแง่เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน วัตถุประสงค์ของการอ่านและรูปแบบของการเขียนที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวรพรรณ พรนิมิตร (2535 อ้างใน กัลยา ปาระมีสา, 2540) ที่พบว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความสามารถในการอ่านและการทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่อ่านอยู่ในระดับต่ำ ที่เป็นเช่นนี้เพราะสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนยังคงเป็นแบบดั้งเดิมคือ ยึดตัวครูผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเท่าที่ควร ครูเป็นผู้ควบคุมกิจกรรมการเรียนการสอนเช่น การตั้งคำถาม การสรุปความ การคาดการณ์ล่วงหน้า ทั้งนี้ครูจะเป็นผู้ดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมน้อยมาก ครูขาดวิธีการสอนอ่านที่จะให้นักเรียนฝึกคิดหาคำตอบในขณะที่อ่าน ผลก็คือทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ในการคิดด้วยตนเองในขณะที่อ่าน (เตือนใจ ตันงามตรง, 2531 และปวีตรา จันทร์กลีน, 2535 อ้างใน วนิดา เหล่าเทิดพงษ์, 2541) ดังจะเห็นได้ว่าวิธีการสอนอ่านของครูนั้นมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน

ดังนั้นกระบวนการอ่านในปัจจุบันจึงเน้นการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในเรื่องที่อ่านอย่างจริงจัง มิใช่ยึดติดอยู่กับความคิดเดิมที่ว่า การอ่านเป็นทักษะการรับอย่างเดียว แต่การอ่านเพื่อการสื่อสารนั้นเป็นการเน้นให้ผู้เรียนมีเหตุผลในการอ่าน คือรู้ว่าอ่านเพื่อจุดประสงค์อะไร หรืออีกนัยหนึ่งผู้อ่านจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เขียน การอ่านสามารถเป็นบันไดไปสู่กิจกรรมต่างๆ ที่ต้องใช้ทักษะการฟัง การพูด การเขียน และการแลกเปลี่ยนข่าวสาร แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนสื่อสารกับผู้อ่าน ในลักษณะเดียวกับผู้พูดสื่อสารกับผู้ฟังโดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับรหัส ปรากฏการณ์ที่น่าจะเกิดขึ้น ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่กำลังสื่อความหมายกับข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏมาช่วย (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540) ดังที่ Dubin (1982) กล่าวว่า การอ่านเป็นการอภิปรายร่วมกันโดยตลอดตั้งแต่ต้นจนจบระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนโดยการใช้ปฏิสัมพันธ์ในสาระสำคัญๆ ระหว่างภาษาและความคิด

ในการอ่าน คือผู้เขียนถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาและผู้อ่านแปลออกมาเป็นความคิด ฉะนั้น จึงถือได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนสื่อสารทางความคิดกับผู้เขียน นอกจากปัญหา ความเข้าใจในการอ่านแล้ว การตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านนับเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้อ่านสามารถ ตระหนักรู้ และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง รวมทั้งสามารถบอกได้ว่าตนเกิดความเข้าใจหรือไม่ อย่างไร (Muskingum College, 1998) จากการศึกษาผลงานวิจัย พบว่าผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำเป็นผู้ที่ไม่รู้จักตรวจสอบความเข้าใจในระหว่างการอ่านของตนเอง แต่ผู้เรียนสามารถที่จะ ได้รับการฝึกสอนให้มีการพัฒนาการในด้านนี้ได้ (Palincsar & Brown, 1984 cited in Cooper, Wamcke, & Shipman, 1988) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Casanave (1988) ที่กล่าวว่า การตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการอ่านภาษาที่สองนั้นเป็นทักษะที่จำเป็นแต่ มักจะถูกละเลย ผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่านนั้นหากได้รับการพัฒนาให้เกิดความตระหนักรู้ถึงกระบวนการอ่านและ ยุทธวิธีต่างๆ ในการอ่านของตนเองแล้ว จะสามารถเป็นนักอ่านที่ดีที่มีความสามารถสูงกว่าผู้เรียนที่ ไม่ได้ได้รับการพัฒนาความตระหนักรู้ดังกล่าวได้

ดังนั้นจากสภาพปัญหาดังกล่าวมาแล้ว ผู้สอนจึงต้องตระหนักถึงคุณค่าขอบเขตของเนื้อหา วิชา รวมถึงวิธีการสอนที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านโดยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ถึง กระบวนการอ่านและยุทธวิธีต่างๆ ในการอ่านของตนเองซึ่งนับเป็นทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหา การอ่านให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ เพื่อเป็นการแก้ไขปรับปรุงหรือเปลี่ยนวิธีการสอนอ่าน แบบเดิม จึงได้มีนักวิชาการและนักภาษาศาสตร์จำนวนมากได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกลวิธี การอ่าน (Reading strategies) ขึ้นมาอย่างหลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาค้นคว้า ผลงานวิจัยที่ปรากฏออกมาเมื่อไม่นานมานี้ พบว่าวิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพที่สามารถแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาทักษะการอ่านรวมถึงนิสัยการอ่านของผู้เรียนได้ วิธีหนึ่งก็คือวิธีการสอนอ่านแบบ พี คิว โฟร์ อาร์ (PQ4R : Preview, Question, Read, Reflect, Recite, and Review) ของ Huwitt W., (1997) ซึ่งพัฒนามาจากการสอนแบบ เอส คิว ทรี อาร์ (SQ3R : Survey, Question, Read, Recite, and Review) การสอนแบบ พี คิว โฟร์ อาร์ เป็นการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักเตรียมการอ่าน ฝึกอ่าน อย่างคล่องแคล่ว และเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยมีจุดประสงค์ที่จะใช้กลวิธีการสอนอ่านอย่างเป็น ระบบเพื่อปรับปรุง พัฒนาการอ่าน และนิสัยการอ่านของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

การสอนแบบ พี คิว โฟร์ อาร์ เป็นการสอนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการสอนอ่านให้ เกิดประสิทธิภาพโดยตั้งอยู่บนรากฐานของแนวคิดทางการเรียนการสอนภาษาที่สำคัญคือ ทฤษฎี

อภิปัญญา (Metacognition) ซึ่งหมายถึง การที่ผู้เรียนตระหนักรู้ (Awareness) ถึงจุดมุ่งหมายของการอ่าน กระบวนการคิด วิธีการหรือยุทธวิธีต่างๆ ในการอ่านที่ผู้อ่านใช้ในขณะที่ยังอ่าน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ รวมถึงการรู้จักควบคุมตรวจสอบความเข้าใจขณะที่อ่าน (Comprehension Monitoring) ได้ด้วยตนเอง ดังที่ Carrell (1998) ได้กล่าวถึงความตระหนักรู้ว่าเป็นกระบวนการคิดของผู้อ่านที่ทำ และเจาะจงยุทธวิธีที่จะทำได้ ทั้งนี้ความตระหนัก และกระบวนการคิดของผู้อ่านอย่างรู้ตัวจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนกิจกรรมที่จะทำต่อไป เช่นการตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน การเลือกยุทธวิธีการอ่าน เป็นต้น นอกจากนี้ Collins (1994) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับทฤษฎีอภิปัญญาว่า อภิปัญญา นั้นเป็นบทบาทที่สำคัญในการอ่าน เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นเสมือนกับการที่ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ (Cognition) การมีอำนาจควบคุม (Regulation) และการนำความรู้ นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Theory) เมื่อเสร็จสิ้นการอ่าน ผู้อ่านก็จะสามารถประเมิน และตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของตนเองได้

ขณะเดียวกันการสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์ ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้โครงสร้างความรู้ (Schema) มาช่วยในการอ่านทำให้ผู้เรียนมีการใช้ความคิดตลอดเวลา เพราะต้องพยายามคิดหาคำตอบ และใช้เหตุผลต่างๆ มาประกอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น จากทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) ผู้อ่านสามารถใช้ความรู้ที่มีอยู่เดิมมาผนวกเข้ากับความรู้ที่ตนได้รับ แล้วสรรค์สร้างออกมาเป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้นิยม (Constructivism Approach) ที่ได้กล่าวถึงธรรมชาติของการเรียนรู้ และเชื่อว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้และสร้างความรู้ ความเข้าใจได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานและบวกเข้ากับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับใหม่เสมือนกับกระบวนการที่ผู้เรียนสามารถทบทวนการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิมไปพร้อมกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ด้วยเช่นกัน โดยที่ผู้อ่านจะตระหนักในขณะที่ยังอ่านว่าตนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจสิ่งที่อ่านมากขึ้นเพียงใด ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางความคิดในขณะที่ยังอ่านซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจ และจดจำเรื่องราวที่อ่านได้แม่นยำขึ้น (Hein.G.E., 1991) และจากพื้นฐานแนวคิด และทฤษฎีทางภาษาที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น Huwitt W.(1997) ได้นำมาพัฒนาและถ่ายทอดออกมาเป็นวิธีการสอนอ่านเพื่อส่งเสริมการอ่านให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 : ขั้นก่อนการอ่าน (Pre-reading)

การดูก่อนอ่านและการตั้งคำถาม (Preview and Question)

เป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงความเร็วและความเข้าใจในการอ่าน โดยให้นักเรียนอ่านหัวข้อ หัวเรื่อง คำนำหรือย่อหน้าแรก ลักษณะตัวอักษรที่เด่น บทสรุป หรือคำถามท้ายเรื่อง (ถ้ามี) โดยใช้วิธีการอ่านแบบกวาดสายตาผ่านตัวอักษรอย่างคร่าวๆ (Scanning) เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจงและการอ่านแบบเปิดผ่านไปอย่างรวดเร็ว (Skimming) เพื่อจับใจความสำคัญ พร้อมกับปรับเปลี่ยนหัวข้อหรือหัวเรื่องดังกล่าวให้อยู่ในรูปของคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนคำถามที่ต้องการถามออกมาเพื่อที่จะหาคำตอบในขั้นตอนต่อไป

ขั้นที่ 2 : ขั้นระหว่างการอ่าน (While-reading)

การอ่านและการอธิบายหรือบรรยาย (Read and Recite)

เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องอ่านเนื้อหาเพื่อหาประโยคหลัก (Topic Sentence) และใจความสำคัญ (Main Idea) และเพื่อตอบคำถามที่ตนได้ตั้งไว้ เมื่อได้คำตอบแล้วพยายามทำความเข้าใจกับคำตอบที่ได้โดยการอธิบาย หรือบอกเล่าเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านให้ครูหรือเพื่อนๆ ฟังโดยไม่ต้องดูเนื้อเรื่อง เป็นคำพูดของตนเอง

ขั้นที่ 3 : ขั้นหลังการอ่าน (Post-reading)

การทบทวนและการสะท้อนสิ่งที่อ่าน (Review and Reflect)

หลังจากอ่านเสร็จให้นักเรียนทบทวนสิ่งที่อ่านอย่างรวดเร็ว โดยให้ดูที่หัวข้อเรื่องแล้วให้นักเรียนคิดกลับไปที่สำคัญหลักๆ อีกครั้ง หลังจากนั้นให้นักเรียนสะท้อนให้เห็นว่าตนสามารถใช้ข้อมูลหรือเนื้อหาที่ได้อ่านนั้นเชื่อมโยงกับความรู้ที่ตนมีอยู่เดิมโดยคิดในเชิงวิจารณ์ (Critical Thinking) เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนหรือได้อ่านออกมาโดยการเขียนสรุปเรื่อง หรือรายงานแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การจดบันทึก การเขียนบทสนทนาระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่อ่านหรือการแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงกลวิธีการอ่านทั้ง 6 วิธีที่ใช้ในการสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์ จะเห็นได้ว่ากลวิธีดังกล่าวช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านซึ่งผู้อ่านสามารถใช้กลวิธีการตั้งคำถาม และตอบคำถามเพื่อค้นหาใจความสำคัญ หรือประโยคหลักในเนื้อเรื่องที่อ่านได้ ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อผู้อ่านสามารถตอบคำถาม หรือบอกเล่าให้เพื่อนฟังเกี่ยวกับเรื่องที่ตนได้อ่านออกมาเป็นคำพูดของตนเองนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกให้เห็นว่าผู้อ่านนั้นสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จาก

การที่ Dougiamas (1999) ซึ่งได้นำการสอนแบบ พี คิว โฟร์ อาร์ ไปทดลองใช้ในวิชาอ่าน-เขียน ภาษาอังกฤษผ่านการสอนทางอินเทอร์เน็ตกับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ผลปรากฏว่าเป็นวิธีสอนอ่าน ที่สามารถปรับปรุงความเข้าใจในการอ่าน และความจำของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก โดย Dougiamas ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทบทวน และการสะท้อนสิ่งที่อ่านของผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบ พี คิว โฟร์ อาร์ ออกมาในรูปของการเขียนบันทึก และการเขียนแสดงความคิดเห็น ว่าเป็นกลวิธีที่สามารถ พัฒนา และปรับปรุงทักษะทางอภิปัญญาของผู้เรียน อีกทั้งผู้เรียนจะต้องอาศัยประสบการณ์ และ ความรู้ที่มีอยู่เดิมผนวกกับสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ แล้วถ่ายทอดออกมาในรูปของผลงาน

การสอนแบบ พี คิว โฟร์ อาร์ นั้นช่วยส่งเสริมความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจ ในการอ่านโดยผู้เรียนสามารถตอบคำถามที่ตนตั้งไว้ สามารถบอกเล่าหรืออธิบายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เป็นคำพูดของตนเองได้ หรือแม้กระทั่งขั้นตอนในการสะท้อนสิ่งที่ได้อ่านออกมาเป็นในรูปของ งานเขียนซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้กฎไวยากรณ์ และคำศัพท์ รวมถึงการพัฒนาทางด้าน ทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะการพูดจากขั้นตอนของการพูด บรรยาย หรืออภิปรายสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และจากขั้นตอนของการสะท้อนสิ่งที่อ่านที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเขียนโดยใช้ความคิด เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเชิงวิจารณ์ได้

นอกจากนี้การสอนดังกล่าวยังสามารถช่วยส่งเสริมความคงทนในการจำ ซึ่งการจำ เหตุการณ์ต่างๆ ที่ผู้เรียนรับรู้หรือเรียนรู้นั้นมีประโยชน์อย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในเรื่อง การอ่านแล้ว การจำเนื้อเรื่องและการมีความคงทนในการจำนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าจะ เป็นประสบการณ์เดิมของผู้อ่านที่จะช่วยในการอ่านเนื้อหาอื่นๆ ได้ต่อไป (Gebhard, 1987) ดังนั้น การสอนอ่านที่จะทำให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่นั้น นอกจากจะสอนให้รู้จักใช้กลวิธี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านเป็นอย่างดีแล้ว ควรจะสอนกลวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการจดจำเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดีอีกด้วย (Carrell, 1998) ดังที่ Collins (1994) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนที่ได้ลงมือปฏิบัติ มีการทำกิจกรรมโดยการพูด เขียนหรือมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านด้วย ตนเองนั้น จะสามารถจดจำบทเรียนหรือสิ่งที่อ่านได้ดีกว่าผู้เรียนที่อ่านเพียงอย่างเดียว ดังจะเห็นได้ จากการที่ Hummel (1997) ได้นำวิธีการสอนแบบ พี คิว โฟร์ อาร์ ไปใช้ในวิชาจิตวิทยาปรากฏว่าขั้นตอนการตั้งคำถามนั้นเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และยังเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมตัวสอบรวมถึงการทบทวนซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพต่อความจำของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Miller (2000) ที่ได้นำการสอนแบบ พี คิว โฟร์ อาร์ มาใช้สอนในหลักสูตรสาขา

การสอนวิชาจิตวิทยาพบว่าเป็นวิธีการสอนอ่านที่ดีที่สุด และมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการเรียนรู้และจดจำสิ่งต่างๆ สำหรับผู้เรียน และในปีเดียวกันนี้เอง ศูนย์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแห่งวิทยาลัยแมนฮัตตัน (The Counseling Center, Manhattan College, 2000) ได้แนะนำการใช้กลวิธีการอ่านทั้ง 6 วิธีในการสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์ แก่ผู้ที่มีปัญหาทางด้านการอ่านในระดับอุดมศึกษาว่าเป็นวิธีที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุง และพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน และการจำได้เป็นอย่างดี

นอกจากผลของการใช้การสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อความเข้าใจในการอ่าน และความคงทนในการจำแล้ว Kinnunen & Vaurak (1995 อ้างใน สุธิดา ศิริพงศ์, 2542) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมซึ่งนำการอ่าน-การคิดซึ่งมีลักษณะขั้นตอนกิจกรรมการอ่านที่คล้ายคลึงกับการสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์ ที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการทำนายหรือเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าซึ่งเป็นยุทธวิธีในการตรวจสอบความเข้าใจ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการอ่านของผู้เรียน ผลปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการอ่านของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก สำหรับประเทศไทยนั้น สุธิดา ศิริพงศ์ (2542) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมซึ่งนำการอ่าน-การคิด ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการอ่านของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านกับความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการอ่าน พบว่าความเข้าใจในการอ่านกับความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการอ่านมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับ Baumann, Seifert-Kessel, & Jones, (1992) ที่กล่าวไว้ว่า การตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการอ่านเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์หรือความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียน ผู้เรียนที่มีการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการอ่านสูงย่อมมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงตามไปด้วย

จากการศึกษาขั้นตอนของกิจกรรมการสอน และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าการสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์ นี้ น่าจะเป็นวิธีการสอนอ่านที่จะช่วยปรับปรุงและพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนภาษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เพราะเป็นวิธีการสอนที่ช่วยแก้ปัญหาในการสอนอ่านภาษาอังกฤษ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแล้วยังเป็นวิธีที่ช่วยกระตุ้น และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจในการอ่าน ทั้งจากการดูก่อนอ่าน การตั้งคำถาม การบรรยายหรืออธิบายเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน และการอ่านทบทวนซึ่งเป็นปัจจัยที่สามารถส่งเสริมให้

ผู้เรียนเกิดความคงทนในการจำสิ่งที่ได้เรียนได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการสะท้อนสิ่งที่อ่านออกมาในรูปของงานเขียนหรือผลงาน กิจกรรมดังกล่าวนี้ล้วนเป็นกลวิธีที่สำคัญทำให้ผู้เรียนรู้จักวิธีที่จะตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของตนเอง อีกทั้งจากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่ผ่านมายังไม่ปรากฏว่ามีการนำวิธีการสอนแบบ ฟี คิว ไฟร์ อาร์ มาใช้กับการอ่านภาษาอังกฤษโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความคงทนในการจำ และความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านพร้อมทั้งหาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน โดยนำเอาวิธีการสอนดังกล่าวมาใช้ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษกับนักเรียนโรงเรียนวัดโนนทัยพยุห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะมีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับที่เหมาะสมพอที่จะเรียนรู้การใช้กลวิธีการอ่านตามการสอนแบบ ฟี คิว ไฟร์ อาร์ ได้เป็นอย่างดี และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการสอนแบบ ฟี คิว ไฟร์ อาร์
2. เพื่อศึกษาความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบ ฟี คิว ไฟร์ อาร์
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังได้รับการสอนแบบ ฟี คิว ไฟร์ อาร์
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการสอนแบบ ฟี คิว ไฟร์ อาร์

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ ฟี คิว ไฟร์ อาร์ มีความคงทนในการจำหลังจากที่ได้รับการสอนครั้งแรก และทั้งช่วง 14 วัน

2. นักเรียนมีความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจสูงกว่าก่อนได้รับการสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์

3. ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษกับความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการสอนอ่านในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนไทยได้
2. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์ ต่อไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

การสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์ ใช้แนวคิดของ William Huitt (1997) โดยนำมาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา ผู้เรียน และระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตได้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนวัดนันทายัพ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา อ 025 (ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนแบบ พี คิว ไฟร์ อาร์
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.2.1 ความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.2.2 ความคงทนในการจำ
 - 2.2.3 ความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. **การสอนแบบ พี คิว โฟร์ อาร์** หมายถึง วิธีการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีในการอ่าน 6 วิธี คือ การดูก่อนอ่าน การตั้งคำถาม การอ่าน การบรรยายหรืออธิบาย การทบทวน และการสะท้อนสิ่งที่อ่าน ตามขั้นตอนดังนี้คือ ให้นักเรียนอ่านโดยกวาดสายตาผ่านตัวอักษรอย่างคร่าวๆ และอ่านแบบเปิดผ่านไปอย่างรวดเร็ว เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง หรือเพื่อจับใจความสำคัญ แล้วให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ขณะเดียวกันพยายามตอบคำถามที่ตนตั้งไว้ เมื่ออ่านจบแล้วให้ผู้เรียนบรรยาย อธิบายอย่างสรุป หรือบอกเล่าเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านให้กับครูหรือระหว่างนักเรียนด้วยกันฟัง หลังจากนั้นให้นักเรียนทบทวนสิ่งที่อ่านอีกครั้งอย่างรวดเร็ว และเขียนเชื่อมโยงเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านผนวกกับความรู้ที่ตนมีอยู่เดิมออกมาในรูปของการเขียนสรุป การเขียนแสดงความคิดเห็น การจดบันทึก การอภิปรายโต้แย้ง และการแสดงบทบาทสมมุติ
2. **ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ** หมายถึง ความสามารถในการอ่านของนักเรียนใน 5 ระดับต่อไปนี้ ระดับแปลความ ตีความ ขยายความ จับใจความสำคัญ และสรุปความซึ่งเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน (อ 025) ความเข้าใจในการอ่าน 5 ระดับนี้ สามารถวัดได้จากคะแนนที่นักเรียนทำจากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เกณฑ์การวัดผลประเมินผลของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการคือ ร้อยละ 60
3. **ความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน** หมายถึง ความสามารถในการใช้กลวิธีต่างๆ ระหว่างการอ่านเพื่อให้ได้มาซึ่งความหมาย และความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยวัดจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
4. **ความคงทนในการจำ** หมายถึง ความสามารถในการจำเนื้อหาที่ได้อ่านมาแล้วเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน โดยวัดได้จากแบบทดสอบวัดความคงทนในการจำซึ่งเป็นฉบับเดียวกับทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน การวัดความคงทนในการจำ วัดหลังจากทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านสิ้นสุดไปแล้ว 2 สัปดาห์
5. **นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5** หมายถึง นักเรียนโรงเรียนวัดโนนทัยพาศ อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ลงเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน (อ 025) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544